

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.264/2011/3. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Vígvári Katalin Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Vígvári Katalin ügyvéd, cím) által képviselt I.rendű felperes d.-i (cím) lakos I. rendű, II.rendű felperes d.-i (cím) lakos II. rendű és III.rendű felperes d.-i (cím) lakos III. rendű felpereseknek - a Dr. Perjési András ügyvéd (cím) által képviselt alperes neve, címe alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 10.P.21.039/2006/96. számú ítélete ellen a felperesek által 98. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, az I. és II. rendű felperes részére fizetendő marasztalás összegét 3 566 656 (Hárommillió-ötszázhatvanhatezer-hatszázötvenhat) forintra, a II. rendű felperes részére fizetendő nem vagyoni kártérítés összegét 400 000 (Négyszázezer) forintra felemeli, a tőkeösszegek után járó késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját 2005. augusztus 1. napjában határozza meg.

Kötelezi egyetemlegesen a felpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg az alperesnek 10 000 (Tízezer) forint általános forgalmi adót tartalmazó 50 000 (Ötvenezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy az államnak külön felhívásra térítsen meg 20 070 (Húszezer-hetven) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az I. és II. rendű felperes közös tulajdonában áll a d.-i ..26/19 helyrajzi számú, a valóságban D., B. út ... szám alatti ingatlan, melyben 2004. és 2006. között mindhárom felperes életvitelszerűen együtt élt.

Az ingatlan előtt húzódik a ..27 helyrajzi számú út, amely a Magyar Állam tulajdonában áll. Ez az út a ... számú főút felől nézve 200 méter hosszúságban 6 méter széles aszfaltozott burkolattal ellátott, azt követően földút. Az I. és II. rendű felperes tulajdonában lévő ingatlant az utcafronton egy téglakerítés választja el az úttól, az ingatlanon található egy lakóépület, két gazdasági épület. A parkosított területen 134 örökzöldet telepítettek a tulajdonosok.

Ugyancsak az I. és II. rendű felperes tulajdonában áll további két mezőgazdasági művelésű ingatlan, valamint bérelnék három ugyancsak mezőgazdasági műveléssel hasznosított ingatlant, melyek mindegyike érintkezik a ..27 helyrajzi számú úttal.

Az alperes, mint generálkivitelező készítette el a ... számú utat a 4. számú főúttal összekötő elkerülő utat. Maga a generálkivitelező és alvállalkozói is a perbeli úton nagy mennyiségű földet, építési anyagot szállítottak ezen útszakasz megépítéséhez, 2004. szeptembertől 2006. júliusig terjedő időben, akként, hogy a nagyméretű szállítójárművek, munkagépek rendszeresen reggel 7 órától éjjel 2 óráig közlekedtek, esetenként akár 10 járműből álló konvojokban is, a megengedett sebességet túllépve.

A szállítás következtében a ..27 helyrajzi számú út két oldalán a mezőgazdasági művelésű területe részeket taposási kár érte, míg a felperesek által lakott ingatlan igen nagymérvű por-, zaj- és rezgésterhelésnek volt kitéve. A szállítójárművek az ingatlant az úttól elválasztó kerítést sárral bepiszkolták.

D. I. igazságügyi mezőgazdasági szakértő szakvéleménye szerint a felpereseket az alperes fenti tevékenysége következtében 448 000 forint összegű mezőgazdasági kár érte, amelyből a mezőgazdasági művelésű ingatlanokban taposással okozott kár 72 000 forint, a lakóingatlanon található gyümölcsfákban keletkezett kár 2005-2006-2007. évben 80 000 forint, az ugyanitt levő 134 örökzöldben keletkezett kár 134 000 forint, míg a mezőgazdasági ingatlanokban a porhatás okozta károsodás 152 000 forint, a rekultiváció költsége 10 000 forint volt.

Dr. **H. L.** igazságügyi orvosszakértő által megállapítottak értelmében a II. rendű felperes körülbelül 10 éve allergiás, asztmás megbetegedésben szenved, a fokozott porterhelés asztmatikus megbetegedésében átmeneti rosszabbodást eredményezhetett. A III. rendű felperes 2005-ben tünetmentes volt, 2006-ban már fulladásos tüneteket mutatott, amelyek a fokozott szállító tevékenység miatt jelentkező porhatásra voltak visszavezethetők. A szállítás befejezése után a III. rendű felperes egészségi állapota rendeződött.

Ó. J. igazságügyi építész szakértő és **Sné G. M.** eseti statikus szakértő többször kiegészített szakértői véleményükben megállapították, hogy az alperes által folytatott szállító tevékenység okozta fokozott porhatás a lakóingatlanon található épületeket és a kerítést is károsította. A károsodás 75 %-ban e tevékenységre, 25 %-ban egyéb okokra vezethető vissza. Ennek figyelembevételével a javítás költsége 3 228 828 forint.

Az épületeken keletkezett repedések kiváltó oka a nem megfelelően megválasztott építési módoszat, illetőleg a szakszerűtlen kivitelezés.

Arra tekintettel, hogy a kerítés a közúthoz közel fekszik, a forgalom dinamikus hatása a korábban kialakult repedések kifejlődését gyorsította. Ebben az alperes tevékenysége 75 %-os közreható tényezőként vehető figyelembe, s így a javítás költsége 625 000 forint + ÁFA.

A felperesek módosított keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest az I. és II. rendű felperes részére 4 300 000 forint tőke, mint vagyoni kár, míg a II. és III. rendű felperesek részére személyenként 1 000 000 forint nem vagyoni kár megtérítésére, a tőkeösszegek után 2005. január 28-tól járó kamataival és a perköltséggel együtt, a Ptk. 339. és 345. §-a alapján.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperesek költségben való marasztalását kérte. Azzal védekezett, hogy jogellenes magatartást sem ő, sem alvállalkozói nem tanúsítottak, az út használatára mindenkinek joga van. A jogalapon túl vitatta a kár összegét is.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy az I. és II. rendű felperesnek 3 432 120 forintot, a II. és III. rendű felperesnek személyenként 200 000 forintot fizessen meg, e tőkeösszegek után 2006. július 1-től járó késedelmi kamattal együtt. Kötelezte továbbá arra, hogy az I. és II. rendű felpereseknek 700 000 forint, a III. rendű felperesnek 10 000 forint perköltséget térítsen meg. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, az alperest kötelezte 254 400 forint kereseti illeték és 212 000 forint állam által előlegezett költség megfizetésére.

A határozata indokolásában kifejtette, hogy a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja értelmében aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles úgy közlekedni, hogy a személyi és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat közlekedésükben indokolatlanul ne akadályozzon és ne zavarjon. Ilyen feltételekkel az alperes és alvállalkozói is jogosultak voltak használni a „27 helyrajzi számú állami tulajdonban lévő utat. A tanúvallomásokból megállapíthatóan azonban a szállítás nem a KRESZ szabályok betartásával történt, a szokásos mértéket jóval meghaladó, rendkívül nagy forgalom zajlott a kora reggeli óráktól az éjszakai órákig a felperesi ingatlan melletti úton, és az arra olyan mértékű károsító hatással volt, melyért az alperes a Ptk. 345. §-ának (1) bekezdése alapján helytállni tartozik.

Az I. és II. rendű felperest ért vagyoni kár összegét az aggálytalannak ítélt szakértői vélemények alapján állapította meg: az épületekben esett károk javítási költsége 3 228 825 forintos, valamint a kerítésre eső javítási költség 750 000 forintos (600 000 forint + 25 % ÁFA) összegének a szakértői vélemény szerint az alperes tevékenységével okozati összefüggésben lévő 75 %-át, míg a mezőgazdasági kár teljes 448 000 forintos összegét, azaz összesen: 3 432 120 forintot.

Az orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy a II. és III. rendű felperesnek a Ptk. 76. §-ában rögzített egészséghez fűződő személyiségi joga szenvedett sérelmet a szállítások kiváltotta porhatás következtében, s ezzel személyenként 200 000 forint nem vagyoni kártérítést talált arányban állónak.

Akként foglalt állást, hogy a kár bekövetkeztének időpontját a felperesek egyértelműen nem igazolták, ezért a kamatfizetés kezdő időpontjául a Ptk. 360. §-ára is tekintettel a szállítások végső időpontját jelölte meg.

A pernyertesség-pervesztesség arányának figyelembevételével döntött a perköltség, valamint az állam által előlegezett illeték és szakértői költség viseléséről a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján.

Az ítélettel szemben a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérték a megyei bíróság ítéletének megváltoztatását: a nem vagyoni kártérítés összegének felemelését a II. rendű felperes esetében 400 000, a III. rendű felperes esetében 800 000 forintra; a tőkeösszegek után járó kamat fizetése kezdő időpontjának 2005. január 28. napjában való meghatározását; az alperes terhére megállapított perköltség összegének 1 342 011 forintra történő felemelését. Az I. és II. rendű felperes részére az épületkár javítási költsége címén megállapított összeggel kapcsolatban kifogásolták, hogy a szakértők 20 %-os általános forgalmi adóval számoltak, holott a jelenlegi szabályok szerint az általános forgalmi adó mértéke 25 %; ezt meghaladóan másodlagos fellebbezési kérelemként indítványozták az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság kötelezését új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára.

Kifejtették, hogy az orvosszakértő kiegészítő szakvéleményében a II. rendű felperes esetében 45 - 50 %-os, a III. rendű felperes tekintetében 20 %-os munkaképesség-csökkenést is megállapított az állapotrosszabbodás mellett, s e tény a nem vagyoni kár összegének megállapításánál a bíróság nem értékelte.

Álláspontjuk szerint a káruk 2005. január 28-án bekövetkezett, így a kamat is ezen időponttól illeti meg őket, míg rosszabb esetben, középátlagos időt figyelembe véve a kamatfizetés kezdő időpontja 2006. január 1. napja lehet.

Rámutattak, hogy az eljárás során igazolták a perrel felmerült költségeiket, melynek összege 1 342 011 forint, ennek ellenére az elsőfokú bíróság csak 710 000 forintban marasztalta az alperest, holott az a perre okot adott.

Megismételték az elsőfokú eljárásban is hangoztatott véleményüket, mely szerint az építész szakértő véleménye a többszöri kiegészítés ellenére is megalapozatlan, ellentmondásos, a bizonyított tényekkel ellentétben álló, ezért az ítékezés alapjául nem szolgálhat. Sérelmezték, hogy indítványuk ellenére az elsőfokú bíróság nem rendelt ki másik szakértőt az aggályok eloszlátása végett.

Az alperes az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

Az ítélet a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel nem érintette az első fokú ítélet alperest marasztaló rendelkezését.

A felperesek elsődleges fellebbezési kérelmét részben, a II. rendű felperes javára megállapított nem vagyoni kár összege, az I. és II. rendű felperes részére az épületkár javítási költsége körében felszámítható ÁFA, illetve a tőkeösszegek után járó kamatfizetés kezdő időpontja tekintetében alaposnak, míg az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló másodlagos fellebbezési indítványát alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság az aggálytalan orvosszakértői vélemény alapján helytállóan hangsúlyozta, hogy a II. rendű felperes már az alperes tevékenységének megkezdése előtt éveken keresztül allergiás, asztmás megbetegedésben szenvedett. A szállítások megkezdése után az azzal kiváltott porhatás miatt éveken keresztül állapota rosszabbodott, ezzel a megyei bíróság által megállapított 200 000 forint nem vagyoni kártérítés nem áll arányban. Fellebbezésében a II. rendű felperes a marasztalás összegét 400 000 forintra kérte felemelni, ezért az ítélet a Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében ennél magasabb összeget javára nem állapíthatott meg.

A III. rendű felperes az orvosszakértői vélemény szerint a fokozott porterhelést megelőzően tünetmentes volt, majd a szállítások befejezése után egészsége helyreállt. Figyelemmel a II. rendű felperes javára megállapított nem vagyoni kár összegére, azzal a megyei bíróság által meghatározott 200 000 forint arányban álló, annak felemelésére az ítélet a Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében ennél magasabb összeget javára nem állapíthatott meg.

Alaptalanul hivatkoztak a felperesek arra, hogy a szakértő által véleményezett munkaképesség-csökkenés tényét a nem vagyoni kár összegének megállapításánál a bíróság nem vette figyelembe. A munkaképesség-csökkenés az egészségkárosodás kapcsán felmerülő vagyoni kár körében lenne értékelhető, ilyen igénnyel azonban a II. és III. rendű felperes nem lépett fel, a nem vagyoni kár körében ez irreleváns.

Az I. és II. rendű felperes tulajdonában lévő lakóingatlanon keletkezett károkkal kapcsolatban az előterjesztett fellebbezési indítványokból nem állapítható meg egyértelműen, hogy a károsultak mit sérelmeznek. Az elsődleges kérelmük szerint ugyanis a javukra megállapított kártérítési összeget nem kifogásolják, csupán az azután felszámítható késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját kérik módosítani. Előadásukból nem tűnik ki, hogy e körben a marasztalás összegét - eltekintve az ÁFA mértékétől - mennyire kérik felemelni, álláspontjuk szerint mi az a kár, amely őket az alperes tevékenységével okozati összefüggésben érte. Az ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványuk pedig az alább kifejtendők miatt alaptalan.

A Pp. 177. § (1) bekezdése szerint, ha a perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki.

Az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. törvény 1. § (1) bekezdése szerint az igazságügyi szakértő feladata, hogy a bíróság kirendelése alapján a tudomány és a műszaki fejlődés eredményeinek felhasználásával készített szakvéleménnyel segítse a tényállás megállapítását, a szakkérdés eldöntését.

A szakértő kötelessége tehát, hogy a bíróság kérdéseire választ, felvilágosítást adjon, s álláspontját indokolja meg. A peres felek természetesen megfogalmazhatják a szakvéleménnyel szembeni kétségüket, amennyiben az a szakértő tévedéseire, mulasztásaira vonatkozik, ám a szakértő módszereit nem kifogásolhatják, így például a perbeli esetben azt sem, hogy a kerítés helyreállítás költségét becsléssel állapította meg a szakértő. A peres felek olyan tartalmú észrevétele, hogy a szakértő által megállapított javítási költség nem elégséges, azt nem fogadják el, nem teszi aggályossá a szakvéleményt. A szakértőnek a bíróság számára kell megnyugtató, a felek között felmerült vita tekintetében minden kétséget eloszlató véleményt adnia, s nem a felek kétségeinek eloszlatására kell törekednie.

A perbeli esetben a felperesek számos alkalommal kérték az alapszakértői vélemény kiegészítését, ám mindannyiszor ugyanazokat az érveket, kifogásokat terjesztették elő más megfogalmazásban. Emiatt - ha az elsőfokú bíróság a szakvéleményt (melyet a Dr. **L. A.** által készített magánszakértői vélemény is alátámasztott) elfogadta - nem is lett volna szükség annak újabb és újabb kiegészítésére, ezzel ugyanis a felperesek és a szakértők közötti vita parttalanná vált. A szakértő az alapszakvéleményben és az első kiegészítő szakvéleményében már aggálytalan véleményt adott a perben felmerült kérdésekre, azokat írásban, illetve szóban kellően meg is indokolta, így a szakvélemény már első kiegészítése után elfogadható, az ítélezés alapjául szolgáló, aggálytalan volt.

Erre tekintettel fel sem merült más szakértő kirendelésének szükségessége.

A fellebbezésben írtak az elsőfokú eljárás során hangoztatottakhoz képest újdonságot nem tartalmaznak, a szakvélemény alaposágát nem ingatják meg, ezért emiatt indokolatlan a megyei bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése.

Azt az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy az alperes marasztalásának jogszabályi alapja a Ptk. 345. § (1) bekezdése, mert ugyan az alperes - és alvállalkozói - veszélyes üzemnek minősülő gépjárműveket üzemeltettek, ám a felperesek kára nem ezzel közvetlen okozati össze-függésben keletkezett, hanem a járművek által keltett porhatás eredményeként, így az alperesek marasztalásának jogszabályi alapja a Ptk. 339. § (1) bekezdése, illetve a megyei bíróság által helytállóan felhívott 1988. évi I. törvény.

Az ítélet tábla megítélése szerint a felpereseket ért valamennyi kár egy 2004 szeptemberétől 2006 júliusáig tartó folyamatos állapot - a szállítások - következménye, ezért a tőkeösszegek után középátlagos időtől, 2005. augusztus 1. napjától illeti meg a késedelmi kamat a károsultakat.

A perköltség tekintetében alaptalannak találta az ítélet tábla a fellebbezést. Tény, hogy a felperesek előkészítő iratukban részletezték a perrel kapcsolatban felmerült költségeiket, melyek összege 1 342 011 forint, azonban csak részben váltak pernyertessé, s a megyei bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján helytállóan döntött arról, hogy a pernyertesség-pervesztesség arányának figyelembevételével a túlnyomó részt pernyertesnek bizonyuló felperesek költségeik pernyertességükkel arányos részére tarthatnak csak igényt.

Az építész szakértő az I. és II. rendű felperes ingatlanán lévő épületekben keletkezett kárösszeg után csak 20 %-os mértékű általános forgalmi adót számolt fel a javítás költségének meghatározásakor, tekintettel arra, hogy a szakvélemény elkészítésekor az általános forgalmi adó mértéke 20 % volt. Tekintettel azonban arra, hogy az általános forgalmi adót a marasztalt alperes most köteles megfizetni, s annak mértéke időközben 25 %-ra nőtt, a kettő közötti különbséget összegével az ítélet az alperes terhére megállapított marasztalási összeget felemelte.

A kifejtettkre tekintettel az ítélet az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben írtak szerint részben megváltoztatta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

A fellebbezési eljárás során az alperes bizonyult nagyobb részben pernyertesnek, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felperesek kötelesek részére részperköltség megfizetésére. E címen az ítélet az alperes képviselőjének munkadíját számolta el, melynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése, valamint 4/A. § (1) bekezdése alapján határozta meg.

A felperesek személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték pervesztességével arányos részét az alperes köteles az állam javára megtéríteni a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

D e b r e c e n, 2011. november 10.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Kocsis Ottília s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
- kiadó -